T091 ATĐ 3 (09) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q9-Tạp Uẩn-Luận về Thế Đệ Nhất Pháp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 9 1

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 9

THEÁ ÑEÄ NHAÁT PHAÙP (Phaàn 8)

Hoûi: Neáu khoâng phaûi laø Ngaõ maø chaáp laø Ngaõ, thì ñoái vôùi naêm kieán do kieán naøo thaâu nhieáp, do kieán naøo maø ñoaïn? Ñaùp: Thuoäc veà Höõu thaân kieán, do kieán Khoå maø ñoaïn. Hoûi: Caùi gì goïi laø chaúng phaûi Ngaõ? Ñaùp: Taát caû caùc phaùp. Hoûi: Vì sao ngoaïi ñaïo ñoái vôùi phaùp aáy chaáp laø Ngaõ? Ñaùp: Bôûi vì ngu muoäi ñoái vôùi söï taùc duïng cuûa caùc phaùp ñeán ñi, hoï daáy leân nghó raèng: Neáu khoâng coù Ngaõ thì ai ñeán-ai ñi, ai ñöùng-ai ngoài, ai co-ai duoãi, ai daäy-ai naèm, ai thaáy-nghe-ngöûi-neám-xuùc chaïm-nhôù nghó- nhaän bieát? Bôûi vì coù Ngaõ cho neân coù nhöõng söï vieäc naøy, ño ñoù caùc ngoaïi ñaïo ñoái vôùi caùc phaùp aáy chaáp laø Ngaõ. Trong naøy, thuoäc veà Höõu thaân kieán laø hieån baøy töï taùnh cuûa noù, bôûi vì ñoái vôùi naêm thuû uaån chaáp laø coù Ngaõ. Do kieán khoå maø ñoaïn, laø hieån baøy phaùp ñoái trò vôùi noù. Luùc thaáy roõ khoå ñeá thì vònh vieãn ñoaïn tröø kieán chaáp, coøn laïi nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Taùt-ca-da kieán coù hai haønh töôùng, ñoù laø haønh töôùng cuûa Ngaõ vaø haønh töôùng cuûa Ngaõ sôû, töùc laø thuoäc veà Ngaõ kieán vaø Ngaõ sôû kieán, vì sao trong naøy chæ noùi ñeán Ngaõ kieán maø khoâng noùi ñeán Ngaõ sôû kieán? Ñaùp: Laø ngöôøi soaïn luaän coù yù muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi raèng: Cuõng caàn phaûi noùi ñeán ñieàu aáy maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát trong naøy laø coù caùch noùi khaùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong naøy ñaõ noùi Ngaõ kieán cho neân thuaän theo bieát laø cuõng noùi veà Ngaõ sôû kieán. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì coù Ngaõ cho neân phaûi coù Ngaõ sôû, bôûi vì coù Ngaõ kieán cho neân phaûi coù Ngaõ sôû kieán, bôûi vì coù thaày mình cho neân phaûi coù thaáy caùi cuûa mình, bôûi vì coù naêm Ngaõ kieán cho neân phaûi coù möôøi laêm Ngaõ sôû kieán, bôûi vì coù Ngaõ aùi cho neân phaûi coù Ngaõ sôû aùi, bôûi vì coù Ngaõ

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 9 2 ngu cho neân phaûi coù Ngaõ sôû ngu. Coù Sö khaùc noùi: Ngaõ kieán laø caên baûn- laø taùnh ñieân ñaûo, cho neân trong naøy chæ noùi veà Ngaõ kieán; Ngaõ sôû kieán khoâng phaûi laø caên baûn, khoâng phaûi laø taùnh ñieân ñaûo, cho neân trong naøy khoâng noùi. Hoûi:

Ngöôøi kheùo thuyeát phaùp, cuõng noùi veà caùc phaùp thöôøng coù thaät theå-taùnh töôùng vaø quan heä cuûa Ngaõ maø khoâng phaûi laø aùc kieán, taïi sao ngoaïi ñaïo noùi coù thaät Ngaõ thì cho laø aùc kieán? Ñaùp: Ngaõ coù hai loaïi, neân laø Ngaõ cuûa phaùp, hai laø Ngaõ cuûa Boå- ñaëc-giaø-la. Ngöôøi kheùo thuyeát phaùp chæ noùi thaät coù Ngaõ cuûa phaùp, thaät coù phaùp taùnh, thaáy ñuùng nhö thaät cho neân khoâng goïi laø aùc kieán; ngoaïi ñaïo cuõng noùi thaät coù Ngaõ cuûa Boå-ñaëc-giaø-la, Boå-ñaëc-giaø-la khoâng phaûi laø taùnh coù thaät, vì thaáy hö voïng cho neân goïi laø aùc kieán. Hoûi: Vì sao khoâng noùi Ngaõ chaúng phaûi laø Ngaõ kieán? Ñaùp: Ngaõ thaät söï chaúng phaûi laø coù, neáu thaáy chaúng coù Ngaõ thì ñoù laø chaùnh kieán. Trong naøy noùi ñeán caùc kieán chaáp xaáu aùc, vì vaäy khoâng noùi Ngaõ chaúng phaûi laø Ngaõ kieán. Hoûi: Neáu khoâng phaûi nhaân maø chaáp laø nhaân, thì ñoái vôùi naêm kieán do kieán naøo thaâu nhieáp, do kieán naøo maø ñoaïn? Ñaùp: Khoâng phaûi laø nhaân maø noùi laø nhaân, thuoäc veà Giôùi caám thuû, do kieán khoå maø ñoaïn. Hoûi: Caùi gì goïi laø khoâng phaûi nhaân? Ñaùp: Nhaân khoâng bình ñaúng nhö Töï Taïi Thieân... Hoûi: Vì sao ngoaïi ñaïo chaáp khoâng phaûi laø nhaân aøm noùi laø nhaân? Ñaùp: Bôûi vì gaàn guõi baïn aùc, nghe noùi ñeán töï taïi-töï taùnh-só phu-thôøi gian-phöông höôùng troáng roãng... sinh ra caùc phaùp. Nhö nhöõng noâng phu trong neân naêm thu hoaïch nhieàu traùi quaû, lieàn daáy leân noùi raèng: Soâng Tö-ña chöa vöôït qua maø caùc trôøi ñaõ mang ñeán. Neáu sinh ra nam nöõ, laïi daáy leân noùi raèng: Laø Thieân thaàn ñaõ ban cho nhöõng Nan-ñaø. Tin theo Töï taïi, neáu ban cho nam nöõ, thì daáy leân noùi raèng: Thieân thaàn ñaõ ban cho nhö trôøi Tyø-saét-noa, Cöû-beä-la... caùc loaïi chaúng phaûi laø nhaân maø chaáp laø nhaân ñeàu nhö vaäy. Nhöng höõu tình coù nhieàu nghieäp khaùc nhau sinh ra, chöù khoâng phaûi nhieàu höõu tình do cuøng nghieäp maø sinh ra, khoâng phaûi laø nhaân taø vaïy nhö töï taïi... maø sinh ra. Trong naøy, khoâng phaûi laø nhaân maø noùi laø nhaân, thuoäc veà Giôùi caám thuû laø hieån baøy töï taùnh cuûa noù, bôûi vì chaáp khoâng phaûi laø töï chaùnh nhaân laøm töï chaùnh nhaân. Nhöng Giôùi caám thuû sô löôïc coù hai loaïi: 1. Khoâng phaûi laø nhaân maø chaáp laø nhaân. 2. Khoâng phaûi laø ñaïo maø chaáp laø ñaïo. Trong naøy chæ noùi ñeán khoâng phaûi laø nhaân maø chaáp laø nhaân. Do

kieán khoå maø ñoaïn, laø hieån baøy phaùp ñoái trò vôùi noù. Bôûi vì luùc thaây roõ khoå ñeá thì vónh vieãn ñoaïn töø kieán chaáp, coøn laïi nhö töôùc ñaõ noùi. Hoûi: Vì sao kieán naøy khoâng phaûi laø do kieán taäp ñoaïn töø? Ñaùp: Bôûi vì chuyeån bieán thuoäc veà quaû. Hoûi: Khoâng phaûi laø nhaân maø noùi laø nhaân, cuõng laø baøi baùc nhaân cuûa caùc phaùp, taïi sao kieán naøy khoâng phaûi laø taø kieán thaâu nhieáp? Ñaùp: Khoâng coù haønh töôùng chuyeån bieán thì goïi laø taø kieán, kieán chaáp naøy coù haønh töôùng chuyeån bieán cho neân khoâng goïi laø taø kieán. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaù hoaïi söï thaät maø chuyeån bieán thì goïi laø taø kieán, kieán chaáp naøy chính laø taêng theâm maø chuyeån cho neân khoâng goïi laø taø kieán. Toân giaû Theá-Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Neáu baùc boû khoâng coù nhaân thì goïi laø taø kieán, kieán chaáp naøy khoâng phaûi laø nhaân maø chaáp

laø nhaân, cho neân khoâng goïi laø taø kieán, bôûi vì khoâng phaûi laø chaùnh nhaân maø noùi laø chaùnh nhaân.” Hoûi: Neáu laø nhaân maø chaáp laø chaúng phaûi nhaân, thì ñoái vôùi naêm kieán do kieán naøo thaâu nhieáp, do kieán naøo maø ñoaïn? Ñaùp: Thuoäc veà taø kieán, do kieán Taäp maø ñoaïn. Hoûi: Caùi gì goïi laø nhaân? Ñaùp: Nhöõng nghieäp phieàn naõo... Hoûi: Vì sao ngoaïi ñaïo chaáp söï vieäc trong vaø ngoaøi khoâng coù nhaân maø sinh? Ñaùp: Bôûi vì khoâng hieåu roõ veà phaùp duyeân khôûi trong ngoaøi, ngoaïi ñaïo daáy leân nghó raèng: Ai ñaøo saâu soâng bieån, ai chaát thaønh nuùi cao, ai khen daøy gai goùc, ai taïo ra caàm thuù? Neáu ñònh taát caû moïi ñieàu naøy khoâng coù nhaân maø sinh ra, vì vaäy hoï noùi baøi tuïng raèng: Ai ñaøo saâu soâng bieån - chaát thaønh nuùi cao, ai khen daøy gai goùc-taïo ra caàm thuù, Theá gian khoâng coù-töï taïi coù theå laøm, cho neân bieát taát caû ñeàu khoâng coù nhaân. Trong naøy, thuoäc veà taø kieán laø hieån baøy töï taùnh cuûa noù, bôûi vì phæ baùng caùc phaùp voán thuaän theo nhaân. Do kieán taäp maø ñoaïn, laø hieån baøy phaùp ñoái trò vôùi noù, bôûi vì luùc thaáy roõ Taäp ñeá thì vónh vieãn ñoaïn töø kieán chaáp, coøn laïi nhö töôùc ñaõ noùi. Hoûi: Taïi sao trong naøy noùi baøi baùc nhaân laø taø kieán, do kieán Taäp maø ñoaïn, nhöng trong chöông kieán uaån noùi baøi baùc nhaân laø taø kieán, do kieán Taäp vaø Ñaïo maø ñoaïn? Ñaùp: Laø ngöôøi soaïn luaän coù yù muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, ôû ñaây khoâng noùi ñeán lieãu nghóa, ôû chöông aáy thì noùi ñeán lieãu

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 9 4

nghóa; ôû ñaây coù yù nghóa khaùc, ôû chöông aáy khoâng coù yù nghóa naøo khaùc; ôû ñaây noùi coù duyeân khaùc, ôû chöông aáy noùi khoâng coù duyeân naøo khaùc; ôû ñaây noùi döïa vaøo theá tuïc, ôû chöông aáy nmoùi döïa vaøo thaéng nghóa. Laïi nöõa, ôû ñaây noùi veà neân phaàn nhaân, ôû chöông aáy noùi veà taát caû nhaân, ôû ñaây chæ noùi ñeán nhaân cuûa khoå, ôû chöông aáy noùi ñeán nhaân cuûa khoå vaø chaúng phaûi laø nhaân cuûa khoå; ôû ñaây chæ noùi ñeán nhaân ñieân ñaûo, ôû chöông aáy noùi ñeán nhaân ñieân ñaûo vaø nhaân chaúng phaûi ñieân ñaûo; ôû ñaây chæ noùi ñeán nhaân sinh ra quaû, ôû chöông aáy noùi ñeán nhaân sinh ra quaû vaø nhaân khoâng sinh ra quaû. Laïi nöõa, taø kieán baøi baùc Taäp-baùc boû Theå khoâng coù nhaân, cuõng baùc boû nghóa cuûa nhaân, taø kieán baøi baùng Ñaïo chæ baùc boû Theå cuûa nhaân chöù khoâng baùc boû nghóa cuûa nhaân, bôûi vì noùi Nieát-baøn khoâng coù nhaân laø chaùnh chöù khoâng phaûi taø. Trong naøy chæ noùi ñeán taø kieán baøi baùng nhaân, voán laø do kieán Taäp maø ñoaïn chöù khoâng phaûi laø do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Hoûi: Neáu coù maø chaáp laø khoâng coù, thì ñoái vôùi naêm kieán do kieán naøo thaâu nhieáp, do kieán naøo maø ñoaïn? Ñaùp: Thuoäc veà taø kieán. Caùi chaáp naøy coù boán loaïi, neáu cho raèng khoâng coù khoå thì do kieán Khoå maø ñoaïn, neáu cho raèng khoâng coù taäp thì do kieán Taäp maø ñoaïn, neáu cho raèng khoâng coù dieät thì do kieán dieät maø ñoaïn, neáu cho raèng khoâng coù ñaïo thì do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Hoûi: Caùi gì goïi laø coù? Ñaùp: Boán Thaùnh ñeá. Hoûi: Vì sao ngoaïi ñaïo baùc boû khoâng coù boán ñeá? Ñaùp: Bôûi vì hoï chaáp coù Ngaõ cho neân lieàn baùc boû khoâng coù boán Ñeá; hoï

daáy leân noùi raèng naêm uaån nhö Saéc … laø Ngaõ chöù khoâng phaûi laø khoå, lieàn baùc boû Khoå ñeá; Ngaõ khoâng coù nhaân thì baùc boû Taäp ñeá; Ngaõ thöôøng coøn khoâng dieät thì baùc boû Dieät ñeá; Ngaõ khoâng coù ñoái trò thì baùc boû Ñaïo ñeá. Nhö ngöôøi kheùo thuyeát phaùp, bieát roõ naêm uaån nhö Saéc laø khoå khoâng phaûi laø Ngaõ thì tin chaéc khoå ñeá, khoå naøy coù nhaân thì tin chaéc taäp ñeá, khoå naøy coù theå dieät tröø thì tin chaéc Dieät ñeá, khoå coù phaùp ñoái trò thì tin chaéc Ñaïo ñeá. Trong naøy, thuoäc veà taø kieán laø hieån baøy töï taùnh cuûa noù, bôûi vì baùc boû laø khoâng thaät söï coù boán Thaùnh ñeá. Kieán chaáp naøy coù boán loaïi, noùi roäng cho ñeán, neáu chaúng raèng khoâng coù ñaïo thì do kieán ñaïo maø ñoaïn, laø hieån baøy phaùp ñoái trò vôùi noù. Bôûi vì luùc thaáy roõ boán ñeá thì vónh vieãn ñoaïn tröø kieán chaáp, coøn laïi nhö tröôùc ñaõ noùi, neân bieát! Trong naøy, baøi baùng khoå ñeá thì coù hai loaïi baøi baùng: 1. Baøi baùng theå cuûa vaät. 2. Baøi baùng nghóa cuûa quaû. Baøi baùng Taäp ñeá thì coù hai loaïi baøi baùng:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 9 5

1. Baøi baùng Theå cuûa vaät. 2. Baøi baùng nghóa cuûa nhaân. Baøi baùng dieät ñeá thì chæ baøi baùng theå cuûa vaät chöù khoâng baøi baùng nghóa cuûa quaû. Coù ngöôøi noùi raèng: Cuõng baøi baùng nghóa cuûa quaû. Baøi baùng Ñaïo ñeá thì chæ baøi baùng theå cuûa vaät chöù khoâng baøi baùng nghóa cuûa nhaân. Coù ngöôøi noùi raèng: Cuõng baøi baùng nghóa cuûa nhaân. Coù ngöôøi noùi raèng: Cuõng baøi baùng nhaân quaû. Coù ngöôøi noùi raèng: Baøi baùng ñaïo ñeá thì chæ baøi baùng taùc duïng. Hoûi: Taïi sao taø kieán khoâng duyeân vôùi hö khoâng vaø phi traïch dieät? Ñaùp: Neáu phaùp laø uaån-laø nhaân cuûa uaån, laø dieät uaån-laø ñoái trò vôùi uaån, thì taø kieán duyeân theo; hö khoâng phi traïch dieät chaúng phaûi uaån-chaúng phaûi nhaân cuûa uaån, chaúng phaûi dieät uaån-chaúng phaûi ñoái trò vôùi uaån, cho neân taø kieán khoâng duyeân theo. Laïi nöõa, neáu phaùp laø khoå-laø nhaân cuûa khoà, laø dieät khoå-laø ñoái trò vôùi khoå, thì taø kieán duyeân theo; hö khoâng phi traïch dieät chaúng phaûi khoå-chaúng phaûi nhaân cuûa khoå, chaúng phaûi dieät khoå-chaúng phaûi ñoái trò vôùi khoå, cho neân taø kieán khoâng duyeân theo. Nhö khoå vaø nhaân cuûa khoå… neân bieát beänh-ung nhoït-teân ñoäc-naõo loaïn-gaùnh naëng vaø caùc nhaân cuûa chuùng cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, neáu phaùp laø söï vieäc taïp nhieãm vaø thanh tònh, thì taø kieán duyeân theo; hö khoâng phi traïch dieät chaúng phaûi söï vieäc taïp nhieãm vaø thanh tònh, cho neân taø kieán khoâng duyeân theo. Laïi nöõa, neáu phaùp laø sôû duyeân cuûa chaùnh kieán voâ laäu, thì taø kieán duyeân theo; hö khoâng phi traïch dieät chaúng phaûi sôû duyeân cuûa chaùnh kieán voâ laäu, cho neân taø kieán khoâng theo. Nhö chaùnh kieán voâ laäu ñoái trò vôùi taø kieán, neân bieát trí minh voâ laäu- quyeát ñònh tín… ñoái vôùi chaúng phaûi trí minh … cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, neáu phaùp gioáng nhö thuyeàn beø troâi giöõa bôø naøy vaø bôø kia, thì taø kieán duyeân theo; hö khoâng phi traïch dieät chaúng gioáng nhö thuyeàn beø troâi giöõa bôø naøy vaø bôø kia, cho neân taø kieán khoâng duyeân theo. Laïi nöõa, neáu phaùp coù nghóa cuûa nhaân quaû, thì taø kieán duyeân theo; hö khoâng phi traïch dieät khoâng coù nghóa cuûa nhaân quaû,

cho neân taø kieán khoâng duyeân theo. Laïi nöõa, neáu phaùp laø söï vieäc vui möøng vaø chaùn ngaùn thì taø kieán duyeân theo; hö khoâng phi traïch dieät chaúng phaûi söï vieäc vui möøng vaø chaùn ngaùn, cho neân taø kieán khoâng duyeân theo. Laïi nöõa, neáu phaùp coù theå laøm theâm-bôùt, thì taø kieán duyeân theo; hö khoâng phi traïch dieät khoâng coù theå laøm cho theâm-bôùt, vì vaäy taø kieán khoâng duyeân theo. Hoûi: Baùc boû khoâng coù hö khoâng phi traïch dieät laø bôûi vì duyeân vôùi phaùp naøo? Ñaùp: Bôûi vì baùc boû khoâng coù phaùp aáy laø khoâng coù taâm saâu naëng,

nhö baøi baùng söï vieäc taïp nhieãm vaø thanh tònh. Hoûi: Ñaây laø trí gì? Ñaùp: Ñaây laø trí cuûa haønh töôùng taø thuoäc voâ phuù voâ kyù trong coõi Duïc do tu maø ñoaïn. Nhöng maø nhöõng kieán chaáp veà coù aáy, coù ngöôøi noùi laø hai loaïi: 1. Vaät thaät söï coù, ñoù laø uaån-giôùi.... 2. Thi thieát maø coù. Ñoù laø nam-nöõ... Coù ngöôøi noùi laø ba loaïi: 1. Ñoái ñaõi nhau maø coù, ñoù laø söï vieäc nhö vaäy, ñoái ñaõi vôùi caùi naøy maø coù, ñoái ñaõi vôùi caùi kia maø coù. 2. Hoøa hôïp maø coù, ñoù laø söï veäic nhö vaäy, ôû nôi naøy thì coù, ôû nôi kia thì khoâng coù. 3. Coù theo thôøi gian, ñoù laø söï vieäc nhö vaäy, thôøi gian naøy thì coù, thôøi gian kia thì khoâng coù. Coù ngöôøi noùi laø naêm loaïi: 1. Coù treân teân goïi, ñoù laø loâng ruøa-söøng thoû-hoa ñeïp giöõa hö khoâng... 2. Thaät söï coù, ñoù laø taát caû caùc phaùp ñeàu ôû trong töï taùnh. 3. Giaû hôïp maø coù, ñoù laø bình-aùo-xe coä-quaân lính-röøng caây-nhaø cöûa... 4. Hoøa hôïp maø coù, ñoù laø ñoái vôùi caùc uaån hoøa hôïp thi thieát taïo thaønh Boå-ñaëc-giaø-la. 5. Ñoái ñaõi nhau maø coù, ñoù laø nhöõng söï vieäc cuûa bôø naøy-bôø kia vaø ngaén daøi-toát xaáu... Hoûi: Neáu khoâng coù maø chaáp laø coù, thì ñoái vôùi naêm kieán do kieán naøo thaâu nhieáp, do kieán naøo maø ñoaïn? Ñaùp: Ñaây khoâng phaûi laø kieán maø laø taø trí. Hoûi: Ñieàu naøy neáu khoâng phaûi laø kieán thì taïi sao laïi noùi raèng neáu khoâng coù maø chaáp laø coù? Coù ngöôøi ñöa ra noùi nhö vaäy: Trong naøy caàn phaûi noùi laø neáu khoâng coù maø chaáp laø coù thì ñoái vôùi naêm kieán do kieán naøo thaâu nhieáp, do kieán naøo maø ñoaïn? Ñaùp: Thuoäc veà Höõu thaân kieán, do kieán Khoå maø ñoaïn. Hoûi: Laïi coù ngöôøi noùi: Trong naøy caàn phaûi noùi laø neáu khoâng coù tueä, thì ñoái vôùi naêm kieán do kieán naøo thaâu nhieáp, do kieán naøo maø ñoaïn? Ñaùp: Ñaây khoâng phaûi laø kieán maø laø taø trí. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Trong naøy caàn phaûi noùi, neáu khoâng coù maø chaáp laø coù thì ñaây khoâng phaûi laø kieán, bôûi vì trong naêm kieán khoâng noùi ñeán. Noùi nhö vaäy laø tuøy theo nhö vaên maø noùi.

Hoûi: Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoûi ñaùp maø laøm thaønh hoûi ñaùp, tuy khoâng coù lyù leõ naøy, nhöng maø ñöa ra noùi nhö vaäy. Nhö trong phaåm Thaäp Moân ñöa ra hoûi raèng: ba caên voâ laäu vaø caùc phaùp voâ vi, laø do maáy tuøy mieân maø tuøy taêng? Ñaùp raèng: Khoâng coù tuøy mieân tuøy taêng. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Taø trí naøy laø gì? Ñaùp: Ñaây laø trí cuûa haønh töôùng taø thuoäc voâ phuù voâ kyù trong coõi Duïc do tu maø ñoaïn. Nhö ñoái vôùi caây coät

daáy leân töôûng laø ngöôøi, vaø ñoái vôùi ngöôøi maø daáy leân töôûng laø caây coät; ñoái vôùi chaúng phaûi ñaïo maø daáy leân töôûng laø ñaïo, ñoái vôùi ñaïo maø laïi daáy leân töôûng laø chaúng phaûi ñaïo… Coù Sö khaùc noùi: Nhö vaäy taø trí, cuõng coù nhieãm oâ coù theå daáy leân chuûng loaïi maïn, nhö Phaïm Vöông ôû taïi ñaây daáy leân noùi nhö vaäy: Mình laø ñaïi Phaïm toân quyù trong caùc ñaïi Phaïm, mình coù theå taïo taùc bieán hoùa, coù theå sinh ra theá gian, laø cha cuûa theá gian. Caùch noùi naøy khoâng hôïp lyù, nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì kieán ñaõ ñoaïn thì taâm khoâng coù theå phaùt khôûi caùc nghieäp thaân-ngöõ. Vì vaäy caùch noùi tröôùc ñaây ñoái vôùi lyù laø thích hôïp, nghóa laø trí cuûa haønh töôùng taø thuoäc voâ phuù voâ kyù trong coïi Duïc do tu maø ñoaïn. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì trong chöông Trí Uaån ñaõ noùi, phaûi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Theá naøo laø taø trí? Ñoù laø tueä nhieãm oâ”. Ñaùp: Taø trí coù hai loaïi, neân laø nhieãm oâ, hai laø khoâng nhieãm oâ. Nhieãm oâ laø töông öng vôùi voâ minh, khoâng nhieãm oâ laø khoâng töông öng vôùi voâ minh; nhö ñoái vôùi caây coät maø daáy leân töôûng laø ngöôøi… Nhieãm oâ thì Thanh-vaên Ñoäc giaùc tuy coù theå ñoaïn tröø heát nhöng vaãn coøn hieän haønh. Chæ coù Nhö-lai thì tuyeät ñoái khoâng daáy khôûi, bôûi vì taäp khí phieàn naõo ñeàu vónh vieãn ñoïa tröø, do ñoù chæ rieâng Ngaøi ñöôïc toân xöng laø baäc Chaùnh Ñaúng Giaùc. Taø trí nhieãm oâ, döïa vaøo nghóa thuø thaéng cho neân goïi laø taø trí. Khoâng nhieãm oâ, laø do theá tuïc cho neân mang teân goïi cuûa taø trí, chöù khoâng phaûi laø do nghóa thuø thaéng, bôûi vì khoâng töông öng vôùi taø phaùp phieàn naõo. Trong chöông Trí Uaån ôû sau ñaõ noùi taø trí laø nghóa thuø thaéng, ôû ñaây theá tuïc maø khoâng traùi ngöôïc nhau.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.